

ÁLLATOK VÉDELME.

A kolozsvári Állatvédő-Egyesület havi közlönye.

Szerkeszti:

ÉBER ERNŐ.

Kéziratok a szerkesztő nevére

Deák Ferenc-utca 11 sz.

kóretnek.

Előfizetések és pénzküldemények az egyesület pénztárosa **Virányi István** úr (Hosszú-u. 9 sz.) címére intézendők

Tagoknak tagsági díj fejében jár.

Előfizetési ár:

Egész évre	— — — —	2 kor.	— áll.
Fél évre	— — — —	1 kor.	— áll.
Számunként	— — — —	— kor.	20 áll.

IX. évfolyam.

Kolozsvár, 1904. Januárium.

1. szám.

TARTALOM: Új év. Sz. — Egy orvos vallomásaiból. *Vereszajev.* — Hogyan védelmezzük madarainkat télen. — A fülemile szive. *Wilde Oszkár.* — Neopoliano. (Vége.) — Apróságok a természet világából. — *Állatvédelem és állatvilág:* Gyógyászat az állatvilágban. — A megváltozott madárvilág. — Gyászhir.

Új év.

Fagyos leheletével, zuzmarás köntösben köszöntött be megint egy új év. Elgondolkozunk rajta: vajjon az új évvel az emberiség lelkületében az emberiség érzése erősebbé fog-e válni a gyöngébbek iránti szeretet mélyebb gyökeret fog-e verni és az állatvilágnak, élő lények millióinak kimélése, védelme be fog-e fészkelődni az emberek szívébe.

Vannak elcsüggesztő jelenségek: minél nehezebbé válik az ember harca az életért, annál könnyörtelenebb lesz mindazzal szemben, a mi érdekeit nem szolgálja. Minél jobban haladunk a civilizáció mesgyéjén előre, annál keményebb lélekkel bánunk el a szeretet tanával. A kulturemberből úgy látszik kiveszett az irgalom minden iránt, a mi nem az ő kényelmét, az ő jólétét viszi előre. És a kornak ebben a szomorú ridegségében mi hangoztatjuk és hirdetjük a velünk élő állatok kimélést,

ERDÉLYI MÚZEUM

317 * 1904. DECEMBER 31.

KÖNYVTÁRA.

szeretetét, védelmét. Nehéz munka; de szép munka és a legkisebb eredmény is hatványozottan becses nekünk, mert egy szép eszme szolgálatában, nehéz munkával értük el.

Lapunk kilencedik évfolyamába lép az idén. Olvasóink velünk voltak mindig, láthatták, elvünk mindenkor az volt, hogy megösmertessük az állatok lelkivilágát az emberekkel, mert a megösmerés nyomán a szeretet fakad s a szeretettel együtt jár már az állatokkal való jó bánás, azoknak a kinzásoktól való megóvása. Fáradhatatlanul hirdettük az ígét és nem riadtunk vissza az állatkinzók ostorozásától sem. És elmondhatjuk, hogy hiveink száma megnövekedett és hogy városunknak egyik legbrutálisabb állatkinzása, a fuvaroslovak kinzása tetemesen alább hagyott.

Mindenesetre lelkesedés, buzgóság, önzetlenség és néha áldozat, meg önfeláldozás is kell hozzá mindnyájunk részére, hogy az állatvédelem nemes eszméje lenyűgözze a gonosz indulatokat, kiirtsa a rossz szokásokat. De vannak a példaadásnak olyan ékesszavu tettei, a melyek után aztán az állatvédelem ügye iránt való érdeklődésnek és lelkesedésnek meg kell izmosodnia. Ilyen ragyogó példával jár elől és ilyen ékesen szóló tettekkel hirdeti az állatvédelem magasztosságát mindenkor egyesületünknek aranyoszlopú patrónája, *Kemény Árpádné* báróné és az ő méltó hitvestársa *Kemény Árpád* báró, a kik az új év első napját azzal aranyozták be, hogy egyesületünk részére *négyszáz koronát* küldöttek be.

Ebből az önzetlenségből merítsen buzdítást mindenki, aki a jót, az igazat szereti; ebből meritünk bizodalmat mi, mikor az új év munkáját kezdjük meg. Sz.

bujtatott. A gyerekek, de talán a felnőttek is gyönyörködve nézték a megváltozott tájképet. Gyönyörű látvány is ez. De szegény kis madárkáinknak megjött a nélkülözés ideje.

Még eddig csak találtak itt-ott ételmelet, bár igényeiket csökkenteni kellett, de most már az emberek könyörületességére vannak utalva. Pedig az emberek legkisebb része gondol a jól fűtött meleg szobában a természet e szerény kis koldusaira.

Az emberiség nyomorán iparkodunk segíteni, azoknak nyomorát már manapság nem csak a poéták énekelik meg, hanem az emberiség más rétegei is érdeklődnek e kérdés iránt és mindenki segít is tehetségéhez képest. Egymásután létesülnek az emberbaráti intézmények, menhelyek, ruha, tej és kenyérikiosztások; míg a szabadban didergő és éhező madárkákra ki gondol? Hány madár pusztul el élelem híján és esik áldozatul a kemény hidegnek. Pedig szegények bizalommal vannak az emberek iránt s ott, a hol egyszer ételmelet találtak, oda eljönnek máskor is. Ha meggondoljuk mily kevésből állana naponta néhány szemet, asztalunkról az ételmaradékot kidobni, szinte érthetetlen, hogy még ezt sem teszi meg mindenki. Igazán minden anyának kötelessége volna serdültebb gyermekeit erre oktatni. Ebből nemcsak a madaraknak volna haszna, de a gyermekek kedélyét is nemésítené. Nyáron élvezzük a madárdalt, tudjuk mily óriási hasznot hajtanak a rovarpusztítással, tegyük meg hát ezt a csekélységet, mely igazán alig jár fáradsággal, csak egy kis szánalmat, egy kis könyörületességet igényel, gondoljuk meg, hogy evvel átsegíthetjük őket a tél nehézségein.

Ha még áldozni akarunk valamit, összerovunk deszkából egy kis etető házikót, akkor aztán úgy a házhoz szokik, hogy nyáron sem lesz hűtelen hozzánk, ott fogja kikölneni majd kis madárkáit s akkor már nem kell gyümölcsfáinkat féltetni.

Bár bírnék oly ékesszólással, hogy megindítsam olvasóm szívét, megnyerve őket a madárvédelem szent ügyének. Mily boldogító tudat volna ez s mily felemelő nemes érzést szülne ez a könyörületes emberek között, milyen elégedettek lennének önmagukkal.

Állatvédelem és állatvilág.

Gyógyászat az állatvilágban. Az állatok nagyon jól ismerik a természet gyógyító erőit és vannak tudósok, kik azt állítják, hogy az emberek sok gyógyfű ismeretét csak az állatoknak köszönhetik. A medve, amikor felébred téli álmából, legelőször is valami hashajtó moszatot eszik, hogy gyomrát és beleit kitisztítsa. A kutyák fajúkn sokkal jobb egészségnek örvendenek és ezt annak köszönhetik, hogy tetszés szerint rágesálhatnak bizonyos fűveket, melyek rájuk nézve gyógyító erővel bírnak. Uhland egyik költeményében vadkanról beszél, mely a forrást kereste fel hogy sebéit kimossa. Egy vípera által megmárt kutya közvetlenül a kígyóharapás után egy forráshoz futott, melyben 24 óráig áztatta a megmárt lábát és meggyógyult. Egy német földbirtokos az alkalmatlan és kártékony varjakat a havon elhintett megmérgezett husdarabokkal pusztította. A mérég egy darabig használt de később meglepetve tapasztalta a farmer, hogy a varjak elfogyasztják a megmérgezett husdarabokat, anélkül azonban, hogy egészségüknek megártana. Amikor a különös tünetény nyitját kereste, azt tapasztalta, hogy a varjak ellenmérgül bizonyos bogókat esznek, mely őket a mérgezés következményeitől megmenti.

A megváltozott madárvilág. Ilyen címmel tett többek között a francia *Pouchet* megfigyelését a fecske fészekrakó módjáról. Erre a közlésre egy ornitológus a közetkezőket írja:

A francia *Pouchet*nek nincs igaza a fecske fészekrakásának megváltoztatásában! Mert a füstösfecske, népiesen Isten-fecske nem rakhat vagy építhet más alakú fészket, mint fönt teljesen nyitott tetejűt — különben hosszú farka miatt sohas tudna bent nyugodtan ülni; s ez így volt már nemcsak Plinius, de *Tobiás* idejében is! Viszont a fehértorku házifecske teljesen zárt s csak kis nyílású fészket épít, de teljesen sárból, szalma és szőr nélkül s bár kisebb, mint a füstifecske, de nagyobb, azaz öblösebb fészket épít. A parti-fecske soha sem épített, mindig vájta a tanyáját — meredek partok oldalában; a kalapács-fecske (népnyelvén) (*Cypselus*) mindig tornyokban — elhagyott épületekben tanyázik! A bubos pacsirta „ékes csicsergésében“ pedig már *Pázmány* is gyönyörködött! Különben nem beszélne róla! Nem kell ám mindig hinni a németnek — ha francia is!

Gyászhir. *Virányi István* ny. államvasuti felügyelő, egyesületünknek annyi éven át fáradhatatlan tevékenységet kifejtő pénztárnokát és ügyvezetőjét súlyos csapás érte fiának, dr. *Virányi István* hátszegi járásorvosnak f. hó 4-én, 31 éves korában történt váratlan elhunytával. Teljes szívvel osztozunk a gyászba borult család fájdalmában. Az embertársak részvéte szolgáljon vigaszul.